Õiguskantsler

Taavi Kotka
Illar Lemetti
Viimsi vald
info@viimsivv.ee

Meie 07.02.2020 nr 6-11/200185/2000662

Veeteenuste hinnaregulatsioon

Austatud vallavolikogu esimees
Austatud vallavanem

Riigi Teataja andmetel on endiselt jõus Viimsi Vallavolikogu 09.04.2002 määrus nr 13 „Viimsi valla veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste hindade reguleerimise kord“ (edaspidi määrus), kuigi sellel puudub kehtiv volitusnorm ja see on ka sisu poolest seadusega vastuolus. Seetõttu on see vastuolus põhiseaduse § 3 lõikest 1 tuleneva seaduslikkuse põhimõttega ja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) §-de 14−14^2 veeteenuse hinnaregulatsiooni sätetega.

Määrus on kehtestatud kuni 01.11.2010 kehtinud ÜVVKS § 14 lg 2 redaktsiooni alusel, mis asendati tervikuna monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seadusega. Varem kehtinud seadusega kooskõlas kehtestatud hinnad võisid jääda kehtima ÜVVKS § 16 lg 6 kohaselt, kuid sellest ei tulene volitust jätta kehtima ka seadusega vastuolus olev varasem hinnaregulatsioon.

Kehtiva seaduse kohaselt kehtestab veeteenuse hinna vee-ettevõtja, arvestades seaduses sätestatud põhimõtteid ja korda (ÜVVKS § 14). Vee-ettevõtja peab kooskõlastama veeteenuse hinna vallaga, linnaga või Konkurentsiametiga, olenevalt vee-ettevõtja teeninduspiirkonna suurusest. Konkurentsiametiga peab hinna kooskõlastama siis, kui vee-ettevõtja teeninduspiirkond on suurem kui 2000 inimekvivalenti, muul juhul tuleb kooskõlastada teeninduspiirkonna valla või linnaga (ÜVVKS § 14^2 lg-d 1 ja 2). Viimsi valla mandriosas on vee-ettevõtja teeninduspiirkond suurem kui 2000 inimekvivalenti, järelikult tuleb veeteenuse hind kooskõlastada Konkurentsiametiga. Seevastu määruse lisa punkti 7 kohaselt kehtestab Viimsis veeteenuse hinna alati vallavalitsus.

Seaduse kohaselt ei ole veeteenuse hindade kujundamine enam valla pädevuses. Hinnakujunduse põhimõtted on kehtestatud seaduses (veeseadus § 29, ÜVVKS § 14). Lisaks sellele näeb seadus ette, et üksnes Konkurentsiamet võib kehtestada veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted (ÜVVKS § 14 lg 9).

Määruse kehtestamise aluseks märgitud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 6 lg 1 ei anna samuti alust veeteenuse hinda selliselt reguleerida. KOKS § 6 lg 1 kohaselt on valla ja linna ülesanne korraldada muu hulgas ka veevarustust ja kanalisatsiooni. PS § 154 lg 1 kohaselt peavad vallad ja linnad kõiki küsimusi otsustama ja lahendama seadustega kooskõlas. Kõnealusel juhul ei võimalda seaduses sätestatud veeteenuse hinnaregulatsioon kohalikul omavalitsusel sama küsimust reguleerida.

Määruse kehtestamise aluseks on märgitud ka Viimsi Vallavolikogu 13.03.2001 määrusega nr 5 kinnitatud „Viimsi valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kasutamise eeskirja“ § 15 lg 2. Vallavolikogu on selle eeskirja kehtetuks tunnistanud (10.12.2019 määrusega nr 29 „Viimsi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“). Kehtiv eeskiri ei anna õigust veeteenuse hinda reguleerida. Pealegi ei saa määrus olla teise määruse kehtestamise seaduslik alus.

Kehtiv ÜVVKS reguleerib veeteenuse, sh reovee ärajuhtimise ja puhastamise hinnakujundust ja hinna kehtestamist oluliselt teisiti kui määruse kehtestamise ajal kehtinud seadus. Seega ei ole määruses kehtestatud korda enam võimalik rakendada seadusega kooskõlas. Kohaliku omavalitsuse määrused peavad olema seadusega kooskõlas. Kui seadus muudetakse, tuleb vajadusel ka kohaliku omavalitsuse määrust muuta. Kõnealusel juhul on mõistlik see määrus kehtetuks tunnistada.

Palun andke hiljemalt 13. aprilliks 2020 teada, millal määruse kehtetuks tunnistate.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee